Пише: Александар Апостоловски
четвртак, 05 новембар 2009 00:01

(Политика, 05.11.2009)

Чији је Џони? Наш, њихов или само свој? Хоће ли један од највећих митова југословенске рок сцене, чија слава није утихнула ни после његовог дугогодишњег самоизгнанства у Холандији, ако икада жели да напусти своје уточиште у градићу крај Утрехта, у џепу носити пасош или путовницу? Фронтмен легендарног бенда „Азра" Бранимир Џони Штулић, постао је мета изненадне дипломатске трке између Београда и Загреба, када му је хрватски председник Стјепан Месић јуче понудио хрватски пасош, две недеље пошто је то исто, у име српске владе, учинио министар унутрашњих послова Ивица Дачић.

У интервјуу Хрватском радију, који ће бити емитован ове недеље, а чије детаље је пренео загребачки „Јутарњи лист", Месић је рекао: „Знам нешто о њему и знам нешто о његовој музици, додуше више знају моје кћерке, али нисам знао да нема никакав па ни хрватскипасош. Он на то има право, само нека поднесе захтев. Такође има право и наступати код нас, зашто не", рекао је шеф хрватске државе, што је у тамошњој јавности оцењено као прва службена реакција власти у Загребу на „проблем" повратка Штулића у Хрватску.

Једна од икона моћне рокенрол сцене с краја осамдесетих година прошлог века, који је у раној младости тврдио како је севдах аутентични звук бивше Југославије, а потом тај меланхолични жанр, под утицајем новог таласа, претворио у бунтовничку гитарску поезију, нема пасош од 1995. године. Тада је последњи пут боравио у Београду,када му је истекао стари, југословенски пасош. Џони, међутим, није хтео да узме нови.

Син пуковника тенковских јединица ЈНА Ивана Штулића, Србина родом из Нина код Задра, рођен у Скопљу, а одрастао у Загребу, напустио је Хрватску почетком деведесетих и доспео у Холандију, поставши најпознатији рокенрол апатрид из несталеСФРЈ. Бивши хипик, самоуки филозоф и аутентични мистик, који тврди да би између „Битлса" и њега тек нешто песама могло да се нареже на један диск, дуго времена је одбијао сваки контакт с југословенском јавношћу, иако је уз Горана Бреговића и Бору Ђорђевића био члан тријумвирата до сада непревазиђене рокенрол власти уочи распада СФРЈ.

Заборављен махом од свих, осим ретких пријатеља, Џони је постао јунак легенди које су се испредале по Београду и Загребу: да живи са супругом Холанђанком, повремено вози такси, нема сталан посао, да се једино осећа жив када игра фудбал, да га „боли уво” за наследнице распарчане земље, али да и поред тога редовно чита београдску и загребачку штампу. Посебну пажњу привлачиле су вести о његовим препевима грчких класика, а нарочито Хомерове „Илијаде”, која је од појединих критичара оцењена као „генијална будалаштина”.

Али, уочи Сајма књига у Београду, где је требало да представи своје томове препева, изненада се појавио у таблоиду „Ало”, рекавши да нема пасош, јер не може „да се одлучи на коју ћу страну”.

– Хрватски не желим, а српски не могу да добијем – рекао је култни песник и гитариста дневном листу „Ало”, што је инспирисало Ивицу Дачића да му понуди помоћ око добијања српског пасоша по најбржој процедури, ако и кад год буде заинтересован. На ту понуду Штулић је, у интервјуу који је дао старом пријатељу Петру Пеци Поповићу за „Нин”, одговорио да ће, уколико му буде потребна база за рад у следећих 20 година, узети пасош у практичне сврхе како би могао да ради. Ипак, није прецизирао који би то пасош могао да буде.

Полемике око Џонијевог пасоша распламсале су се и увођењем Македоније у игру. Наиме, у издавачкој кући „Плато”, која је одложила издавање Штулићевих дела до даљњег, из техничких разлога, предложили су му да извади македонске папире.Међутим, Џони је одговорио да са њим „нико неће манипулисати, па ни поводом пасоша”.

Хрватску јавност је испровоцирао тврдњом да неће да свира на окупираним територијама, иако би, у случају добијања држављанства и пасоша, могао да у судском поступку пред правосудним институцијама Хрватске, као њен грађанин, добије бар половину износа од милионског дуга који према њему има издавачка кућа „Кроација рекордс”.

Србија је, што се тиче отимања о Џонија, такође на чекању. А њему је, вероватно, „равно до дна”.

У пролеће 1990. године „Азра” је последњи пут свирала у Београду, промовишући албум

„Балегари не вјерују срећи”. Џони је наступао у Дому омладине, а у екипи његових фанова с Факултета политичких наука који су седели на балкону био је и Ивица Дачић.